

Remissvar

Dnr 2018–140

26 november 2018

Finansdepartementet, Skatte- och tullavdelningen
103 33 Stockholm

Remiss avseende delar av betänkandet Brännheta skatter! Bör avfallsförbränning och utsläpp av kväveoxider beskattas? (SOU 2017:83)

Fi2018/04173/S2

SAMMANFATTNING

Konjunkturinstitutet anser att utredningen är väl utförd och har endast ett fåtal synpunkter.

Konjunkturinstitutet konstaterar att sedan utredningen avslutats har det politiska regelverket ändrats. Det är nu beslutat att den automatiska annulleringen av utsläppsrätter i marknadsstabilitetsreserven (MSR) kommer att träda i kraft 2023. Detta ändrar förutsättningarna för effekten av nationella åtgärder på den totala mängden utsläpp inom EU ETS. Konjunkturinstitutet delar dock fortfarande utredningens bedömning att det inte är önskvärt med dubbla prissignaler för en del av de fossila koldioxidutsläppen inom EU ETS.

Konjunkturinstitutet menar att slutsatsen att ”Kommuner kan i väldigt liten utsträckning påverka mängden genererat avfall eftersom en mycket stor del av avfallet inte är prissatt per kilo” (sid 203–204) inte nödvändigtvis är korrekt.

Konjunkturinstitutet anser att motiveringen till att avdrag ska medges för biobränslen i den föreslagna avfallsförbränningsskatten är otillräcklig.

AVFALLSFÖRBRÄNNINGSSKATT SOM KLIMATPOLITISKT STYRMEDEL

Utredningen bedömer att det inte är lämpligt att använda dubbla prissignaler på fossila koldioxidutsläpp inom EU ETS. Utredningen anger flera skäl till detta. Bland annat anser utredningen att ”utsläppshandelssystemet i dagsläget bör betraktas som ett klimatpolitiskt nollsummespel på EU-nivå” (sid 114). Vid tidpunkten för utredningen förhandlades olika förslag om annullering mellan EU:s olika organ. Det står nu klart att den automatiska annulleringen av utsläppsrätter i MSR kommer att träda i kraft 2023.

Konjunkturinstitutet (2018)¹ finner att den automatiska annulleringen innebär att nationella åtgärder kan ha en effekt på de totala EU ETS-utsläppen. Detta eftersom nationella åtgärder som minskar utsläpp i svensk EU ETS-sektor ökar mängden utsläppsrätter i omlopp. Delar av denna ökade mängd kommer att matas in i reserven och försvinna ur systemet genom den automatiska annulleringen.

Med det sagt bör följande noteras:

¹ Konjunkturinstitutet (2018), ”EU ETS, marknadsstabilitetsreserven och effekter av annulleringar”, Specialstudie KI-nr: 2018-10.

Klimatpolitiska styrmedel som riktas mot en specifik bransch inom EU ETS-sektorn (i det här fallet avfallsförbränning) är inte kostnadseffektiva. Ur kostnadseffektivitetssynvinkel bör istället breda ekonomiska styrmedel mot hela den svenska EU ETS-sektorn användas.

Eftersom det är oklart om det kommer att ske några ytterligare storskaliga annulleringar efter mitten av 2020-talet kommer effekten av en avfallsförbränningsskatt på de totala koldioxidutsläppen bero på om det finns utrymme för tidiga utsläppsminskningar. En avfallsförbränningsskatt är svår att motivera som ett klimatpolitiskt styrmedel ur ett längre perspektiv.

Konjunkturinstitutet anser därför att det inte är önskvärt med dubbla prissignaler för en del av de fossila koldioxidutsläppen inom EU ETS.

Konjunkturinstitutet delar bedömningen att en svensk nationell strategi för att hantera utsläpp inom EU ETS bör tas fram, både med anledning av 2045-målet och med anledning av den automatiska annulleringen av utsläppsrätter i MSR.

AVFALLSFÖRBRÄNNINGSSKATT SOM MILJÖPOLITISKT STYRMEDEL

Utredningen menar att ”Kommuner kan i väldigt liten utsträckning påverka mängden genererat avfall eftersom en mycket stor del av avfallet inte är prissatt per kilo” (sid 203–204). Detta påstående behöver inte nödvändigtvis stämma. För det första skulle fler kommuner kunna inför en viktbaserad avfallstaxa till följd av en avfallsförbränningsskatt. För det andra är det möjligt att en viktbaserad avfallstaxa inte är det skarpaste redskapet i den kommunala verktygslådan. Både fastighetsnära insamling och kommunal insamling av matavfall förefaller ha en signifikant inverkan på olika avfallsflöden.² Dessutom finns det, oss veterligen, få eller inga studier på effekten av att exempelvis prissätta blandat grovavfall eller att öka utsorteringen av plast ur grovavfall.

FÖRSLAG AVSEENDE SKATT PÅ AVFALL SOM FÖRBRÄNNIS

Utredningen föreslår en skattemodell där avdrag medges för biobränsle. Konjunkturinstitutet anser dock att motiveringen för detta är otillräcklig.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Urban Hansson Brusewitz. Föredragande har varit Camilla Andersson.

Urban Hansson Brusewitz

Camilla Andersson

2 Andersson, C., Stage, J., (2018), "Direct and indirect effects of waste management policies on household behaviour: the case of Sweden", Waste management, vol 76, s. 19-27.

Hage, O., Sanberg, K., Söderholm, P., Berglund, C., (2018), "The regional heterogeneity of household recycling: a spatial-econometric analysis of Swedish plastic packing waste", Letters in spatial and resource sciences, Vol. 11, nr 3, s. 245-267.

Ålander, J., (2013) "Economic incentives to reduce waste: The effect of weight-based fee on household waste". Master's thesis, Stockholm University, Stockholm.